

DOBROTNIK SLOVENSKEGA NARODA

FRANC PERKO

Mnoge je presenetila novica, da je vrhovno sodišče zavrglo obsodbo vojaškega sodišča proti Gregoriju Rožmanu iz leta 1946. Okrožno sodišče v Ljubljani naj bi na prvi stopnji vnovič sodilo škofu Rožmanu. Ali je to znamenje drugačnega odnosa do povojnih obsodb komunističnih oblasti? Ali se končuje dolgo obdobje komunističnih laži in prevar? Ali bo slovenski človek lahko mislil s svojo glavo, ko so mu 50 let prali možgane s komunističnimi lažmi in prevarami?

Vsi ti upi se porajajo poštenemu slovenskemu človeku. Najbrž ne bo šlo lahko. Še vedno so v etru lažne komunistične obsodbe in besede „izdajalci“, „sodelavci okupatorja“ za mnoge pokončne Slovence, ko so se časovnim okoliščinam primer- no branili pred komunističnim teror- jem, ki se je začel med drugo svetovno vojno širiti po Sloveniji. Številna množična grobišča (več kot 540 je že odkritih) glasno vpijejo o zločinih, ki jih je komunistična par- tija s partizani vred zagrešila nad slovenskim narodom, da bi uresniči- la krvavo in zločinsko komunistično revolucijo in se obdržala na oblasti. Z uboji, zapori, s taborišči in prisil- nim delom so zlasti prva leta po drugi svetovni vojni poštenemu slo- venskemu človeku nagnali strah v kosti. Z lažmi in prevarami so mu prali možgane. Prav to pranje možganov je velik zločin partije nad slovenskim človekom. Posledice so vidne še danes v izjavah mnogih vodilnih ljudi.

In ne samo to. V strahu pred resnico nekateri Slovencem še danes lažejo, se jezijo nad poštenimi zgodovinarji v upanju, da bodo za- držali lažne komunistične pravljice in opravičili strahotne partijske zlo- čine. Toda čas gre naprej in vedno nova dejstva odkrivajo pravo resnico.

Če hočemo pravično presojsati o škofu Rožmanu, moramo pravilno predstaviti okoliščine druge svetov- ne vojne na Slovenskem. Ni šlo samo za okupacijo, ampak za veliko hujše stvari. Slovenski narod je bil izpostavljen trem totalitarnim sistem- om: fašizmu, nacizmu in komuniz- mu. Vsi ti totalitarni sistemi so prihajali od zunaj. Tudi komunistič- ni sistem, ki ga je hotela uvesti komunistična partija, je bil navdihn- jen od zunaj. Komunistična Komin- terna iz Moskve je s svojimi pravili dejansko vodila partijo, njene zloči- ne in sodelavce. Šlo je za uresničen- je totalitarnega komunističnega sis- tema.

Malokdo je to uvidel, ker je partija svoje prave cilje zakrivala z bojem proti okupatorju in zlorabila pripravljenost slovenskega človeka, da se upre tujcem, za uresničenje komunistične revolucije. Zato je zločinsko prepovedala vsak upor, ki ni bil pod vodstvom OF oziroma

partije. Vse druge je razglašala za izdajalce in okupatorjeve sodelavce. Pri tem je seveda zmolčala resnico, da tudi sama sodeluje s tujo silo svetovnega komunizma in pripravlja z lažmi, s prevarami in z zločini za slovenski narod usodno komunistič- no diktaturo.

Škof Rožman je preroško opo- zarjal na to resnico, ker je katoliška Cerkev imela izkušnjo iz Sovjetske zveze in Španije. Zato se ni hotel pridružiti OF, ki je bila izpostava komunistične partije. S komunisti ni mogoče sodelovanje. To je pokazala tudi usoda dela krščanskih socia- listov in liberalcev, ki jih je partija potem ogoljufala in se obrnila proti njim. Škof se je zavedal partijskega brezboštva, ki ga je med vojno še skrivala, po zmagi pa z vso krutos- tjo uveljavljala. Zdenko Roter priznava, da so bila povojna leta obdobje poskusa uničiti vero in Cerkev. V tem času je bil sojen škof Rožman, zato je razumljiva njegova takratna obsodba.

Res, škof Rožman je s srcem nasprotoval nameram slovenskih komunistov, da iztrgajo slovensk- emu človeku največjo dragocenost: krščansko vero, združeno s poštenjem. Boril se je proti temu, čeprav zaradi sklopa zgodovinskih okoliščin nesrečno. Bil je za to, da se katoličani uprejo komunistične- mu terorju, čeprav tega upora ni organiziral. Podpiral je vaške straže in domobrance, ki se niso formirali v podporo nacističnemu okupatorju, ampak za obrambo pred terorjem komunistične partije. Domobranska vojska, ki so jo komunisti označeva- li z ruskim komunističnim izrazom „bela garda“, je bila v resnici prava slovenska vojska v obrambo pred komunizmom. Slovenski narod je lahko nanjo ponosen, prav tako tudi današnja slovenska vojska v svo- bodni slovenski državi, v svobodi, ki so jo s svojo žrtvijo pomagali ustvariti pripadniki slovenske domo- branske vojske.

Zgodovina slovenskega naroda se počasi čisti komunističnih laži in prevar. Skrita množična grobišča vsakemu poštenemu Slovincu razo- devajo pravo naravo komunistične partije. Polagoma se osvobajamo zločinskega pranja možganov. Tudi obnovljeni Rožmanov proces bo, kakor upamo, korak k zmagi resni- ce. Škof Rožman, na katerega neka- teri še vedno mečejo vse mogoče blato, bo lahko iz njega izšel čist kakor kristal v sramoto komunistič- nih tožilcev, ki so slovenski narod razdvajali in ga še danes razdvajajo.

Upamo, da bomo njegove posmrtno relikvije kmalu lahko pre- peljali v domovino in ga slovesno kot velikega preroka, ljubitelja in dobrotnika slovenskega naroda po- kopali v ljubljanski stolnici.

(Po Družini)

V Kopru slovesno odkrili Slavolok samostojnosti

Pri križišču pred vhodom v Luko Koper so preteklo nedeljo ob 16. obletnici odhoda zadnjega vojaka jugoslovanske vojske iz koprskega pristanišča in ob 50. obletnici Luke Koper, slo- vesno odkrili spomenik Slavolok samostojnosti. Spomenik je delo kiparja Janeza Lenassija.

Odhod zadnjega vojaka je bil samo vrh in hkrati konec dogajanj v procesu slovenske osa- mosvojitve. Slavnostni govornik na slovesnosti je bil generalni direktor policije Jože Romšek, prisot- na pa sta bila tudi prvi predsednik slovenske vlade in predsedniški kandidat Lojze Peterle ter minister za zunanje zadeve Dimitrij Rupel.

Slavnostni govornik Jože Romšek je povedal, da je na ta dan pred 16. leti iz koprskega pristanišča odplula ladja z zadnjimi vojaki, orožjem in opremo Jugoslovanske armade. Po njegovih besedah gre za izjemno pomemben mejnik v novejši zgodovini, kjer je odhod zadnjega vojaka jugoslovanske arma- de pomenil dejansko osvoboditev in trenutek, ko je Slovenija dokončno in nepreklicno postala suvere- na. Ta datum ne pomeni samo simboličnega konca deset dnevne vojne, pač pa vrhunec dogajanja v procesu nastajanja samostojne države, v katerem je bil pomemben mejnik tudi preprečitev tako imeno- vanega „mitinga resnice“ v Ljubljani.

1. decembra 1989 je slovenska milica po njegovih besedah odigrala ključno vlogo in naka- zala, da se bo na njene pripadnike mogoče zanesti v odločilnih trenutkih, kar se je leta 1991 tudi potrdilo. Da je bila varnostno tvegana operacija umika tako uspešna se je potrebno zahvaliti vsem, ki so jo vodili in v njej sodelovali, je dejal Romšek. Dodal je, da je samo 152 miličnikov nadzorovalo okoli 3000 vojakov jugoslovanske armade in okoli 100 transportnih vozil. Današnja obletnica je tako po Romškovih besedah tudi simbol enotnosti mili- ce, teritorialne obrambe in civilnega prebivalstva v odločilnih trenutkih boja za Slovenijo.

Slavolok samostojnosti bo po njegovih besedah večien pomnik zmagovitemu boju za Slovenijo in trajen opomin nam in našim potomcem, da pot do lastne države ni bila lahka.

Lojze Peterle je povedal, da je odhod zadnjega vojaka JLA eno ključnih in simboličnih dejstev v slovenski zgodovini, ki pa se ni zgodil sam od

sebe. Po njegovih besedah je postal mogoč in neizbežen, ker smo se leta 1990 demokratično in plebiscitarno odločili za neodvisno slovensko državo. „V drugi svetovni vojni so se Slovenci tragično razdelili, ta vojna pa nas je poenotila in povezala“, je dejal in dodal, da je ta duh enotnosti trajen vir navdih za soočenje z novimi izzivi. Po njegovih besedah je različnost dobrodošla, razdel- jenost pa nam škodi, saj nas je premalo, da bi se v bistvenih zadevah delili.

Pobudnik postavitve obeležja Slavoloka sa- mostojnosti in aktivni akter osamosvojitvene vojne, predsednik Policijskega veteranskega društva Sever za Primorsko in Notranjsko Fabio Steffe je v svojem nagovoru poudaril, da so veterani osa- mosvojitvene vojne ponosni na opravljeno delo pred 16 leti in dodal, da si je potrebno prizadevati, da dosežki tistega časa ne bodo šli v pozabo.

26. oktober pred 16 leti se je v zgodovino slovenske državnosti zapisal kot sklepno dejanje nastajanja samostojne države. Mnogi ga štejejo kar za vrh dogajanj v procesu slovenske osamosvojit- ve, ki se je začel s prvimi svobodnimi volitvami aprila 1990, razoroževanjem takratne slovenske teritorialne obrambe, ustanovitvijo manevrske strukture narodne zaščite in referendumom za samostojnost, v zaključno fazo pa je prešel z desetdnevno vojno za Slovenijo.

Slovenijo je v pogajanjih o odhodu Jugo- slovanske ljudske armade (JLA) zastopala t.i. Boga- tajeve komisija, ki je po podpisu Brionske deklaracije 7. julija 1991 dobila pooblastilo, da se pogaja z JLA o vseh podrobnostih njenega umika in vrnitvi vojaške opreme. Do končne odločitve je prišlo na pogajanjih 18. oktobra v Ljubljani, kjer so se predstavniki obeh strani dogovorili o vseh podrob- nostih umika armade iz Slovenije. Ena od točk je predvidevala, da se bodo zadnje enote JLA umak- nile iz koprskega pristanišča.

Iz pristanišča v Kopru se je armada začela umikati 20. oktobra, 25. oktober pa je bil določen kot zadnji dan umika. Zadnji vojaki JLA so se vkrcali na ladji, ki sta pluli pod tujima zastavama, zato sta po medna- rodnem pravu veljali za tuje ozemlje. Tako je mogoče reči, da je do polnoči 25. oktobra slovensko ozemlje zapustil zadnji vojak jugoslovanske armade.

Glasovanje v tujini

Izidi na diplomatsko konzularnih predstavništvih, kjer je volilo več kot 100 volivcev

Kraj	velj. glas.	Peterle	Türk	Gaspari
Buenos Aires	696	675	8	7
Bruselj	221	56	87	57
Zagreb	113	39	27	27
Trst	277	112	85	58
Beograd	371	103	91	104
Cleveland	137	127	1	3
Toronto	142	132	5	4

Vir: Državna volilna komisija

V nedeljo so premaknili ure

V noči s sobote na nedeljo so v Sloveniji lahko spali uro dlje. V nedeljo ob 3. uri zjutraj so v Sloveniji namreč kazalce premaknili za eno uro nazaj, torej na 2. uro, in tako prešli na srednjeevropsko računanje časa. Ure bodo spet premaknili 29. marca 2007, ko bodo prešli nazaj na poletni pasovni čas.

Premik je v skladu z uredbo o določitvi obdobja poletnega časa. Ta natančno določa način spreminjanja poletnega časa. Tako se poletni čas začne zadnjo nedeljo v marcu ob točno 2. uri po srednjeevropskem pasovnem času tako, da se premakne za 60 minut naprej in se čas ob 2. uri računa kot 3. ura, pojasnjujejo na ministrstvu za gospodarstvo. Obdobje poletnega časa pa se konča zadnjo nedeljo v oktobru ob 3. uri po poletnem času tako, da se ura pomakne za 60 minut nazaj in se čas ob 3. uri računa kot 2. ura. **Tako je sedaj razlika v uri z Argentino 4 ure.**

VTISI IZ SLOVENIJE

„Pa mi sploh vemo, kaj imamo?“

Po prijaznosti inž. Marjana Magistra mi je že večkrat prišlo v roke gradivo iz španskih dnevnikov, v katerih je bilo govora o Sloveniji.

Spomnim se, da so nekoč pisali o Ljubljani nekako takole: „Če si želite ogledati mesto v vsej svoji baročni lepoti, potem morate v Prago. Seveda ne boste sami; v Pragi se kar gnete turistov z enakimi željami. Če pa hočete uživati barok v mestu, kjer ni množičnega navala turistov — potem pojdite v Ljubljano! Opazili boste, da ni nič manj zanimivo mesto, kot je Praga — pa še brez prerivanja si jo boste ogledali!“ In sledil je opis raznih znamenitosti, ki jih premore glavno mesto Slovenije.

V začetku meseca oktobra pa je madridski ABC objavil izpod peresa Javierja Díaz-Guardiole celostranski članek z naslovom „Con el permiso del señor Plečnik“. V njem predstavi življenje in delo arh. Jožeta Plečnika, njegovo svetovljansko prisotnost in dediščino na Dunaju, v Pragi, predvsem pa v Ljubljani. Besedilo krasita sliki glavnega hodnika NUK-a in glavnega vhoda na pokopališče Žale.

V začetnem odstavku pravi, da je zelo malo mest, ki bi bila tako zaznamovana po enem samem arhitektu. In še

Plečnikova Univerzitetna knjižnica

med njimi (Niemeyer z Brazilijo ali Gaudi z Barcelono), je Plečnik šel dlje od običajne arhitektske ali inženirske zasnove, ker je Ljubljano moderno preuredil, ji spet dal sredozemsko dušo in trdoživ slovanski značaj. Uredil jo je, kot bi mu v žepu cingljali ključi mestnih vrat, kot da bi mu meščani samoumevno predali mesto v osebno lastnino.

Kljub temu arhitekt Plečnik dolgo ni bil priznan v svoji

domovini in bil neznan med širšo evropsko javnostjo. Pa čeprav se je učil v Gradcu pri Ottu Wagnerju (in bi lahko bil njegov naslednik na fakulteti, pa se ji je odpovedal zaradi germanske protislovenske nastrojenosti), na Dunaju in v Pragi pustil vidne sledove svojega navdiha. Šele sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja so ga odkrili na razstavi v centru Georges Pompidou v Parizu, sredi devetdesetih v Pragi, predvsem pa ob petdesetletnici njegove smrti v Sloveniji. „Prikazovali so ga kot velikega modernista, v resnici pa je bil nedvomni predhodnik tradicionalnosti“, pravi Díaz-Guardiola.

Nato opisuje njegovo življenje in več Plečnikovih stvaritev v Ljubljani: od Gradu, ki ga je istovelil z atensko Akropolis, do stavbe Narodne in univerzitetne knjižnice; Kongresni trg, Stadion, pa Žale. Tudi Ljubljanska pride na vrsto: Tromostovje in drugi mostovi, tržnica in Križanke, vse je vredno omembe Plečnikove zasnove in s tem zasluge, da je njegovo ime trdno povezano z Ljubljano.

Ko poslušamo, beremo in slišimo tujce, kaj mislijo in kako vrednotijo slovensko državo, pokrajino in ljudi, si ne morem kaj, da ne bi zastavil istega vprašanja, kot ga je na letošnjem 14. taboru Slovencev po svetu v Šentvidu v diskusiji postavil arh. Hotimir Gorazd: Pa mi sploh vemo, kaj imamo?

Včasih vemo, včasih pozabimo ali prezremo ...

GB

Kar je res, je res

Ob letošnjem avstrijskem državnem prazniku je avstrijsko veleposlaništvo v Ljubljani pripravilo slavnostni sprejem v dvorani modernega hotela Mons.

Protokol je ob takih prilikah kar mučen in dolgočasen. Pripovedovanje o ekonomskem in gospodarskem napredku matične države, pa najboljši odnosi, najboljša trgovska izmenjava z državo, v kateri se nahaja veleposlaništvo, - vse to je lahko dolgočasno, in le še bolj nagiba, da se oči ustavijo pri mizah, običajno bogato polnih vsega dobrega (v prebavnem smislu) in lepega.

Veleposlanik dr. Zdravko Inzko pozna protokol in ga zna tudi poenostaviti. Zadostil mu je v dveh stavkih, istočasno pa začinil z duhovito opazko.

Obe državi - Avstrija in Slovenija - bosta doživeli nadvse važna dogodka v prihodnjem letu 2008. Avstrija bo gostila evropsko nogometno prvenstvo in skušala zadostiti vsem potrebam in željam nogometašev in gledalcev, Slovenija pa bo v prvi polovici leta predsedovala Evropski zvezi, in tako se bo prvič zgodilo, **da bo Slovenija vladala Avstriji!!!**

Domislica je med prisotnimi še utrdila veselo vzdušje, ki je vladalo ves večer, ki sta ga s prijetno glasbo dopolnila glasbena družina Gorischnigg v koroški noši in jazz trio Tonča Feiniga (sintetizator, sakso in baterija); slednji je zaigral tudi slovensko, avstrijsko in evropsko himno.

GB

Garcia Marquez v Slovenijo

Svetovno znani pisatelj in Nobelov nagrajenec Gabriel Garcia Marquez je v pogovoru s predsednikom slovenskega Centra za Latinsko Ameriko z Markom Jenšterletom obljubil, da bo maja leta 2008 obiskal Slovenijo.

Jenšterle je še povedal, da sta se z Marquezom v Ciudad de Mexico pogovarjala o razmerah v svetu, dejavnosti Centra za Latinsko Ameriko in turneji Slovenskega mladinskega gledališča s predstavo Sneguljčica in sedem palčkov v režiji Vita Tauferja po Mehiki, ki se končuje z nastopom v mehiški prestolnici.

Mojster Plečnik

Predsednik slovenskega centra za Latinsko Ameriko, ki sicer spremlja to gledališko gostovanje, je priložnost izkoristil tudi za srečanje z Marquezom, ki živi v mehiški prestolnici. Center za Latinsko Ameriko prihodnje leto v sodelovanju z Medameriško banko za razvoj in kolumbijsko Fundacijo za novo novinarstvo, ki ji predseduje prav Marquez, v Ljubljani pripravlja simpozij, na katerem bodo najuglednejši latinsko-ameriški intelektualci evropskim novinarjem predstavili njihov pogled na današnje razmere v Latinski Ameriki.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Splošne predsedniške, parlamentarne, provincijske in lokalne volitve so za nami. Pisec teh vrst obžaluje, da ni bil kriv prerok. A vse je bilo preveč jasno in pregledno, da bi si lahko ustvarjali kakšne upe. Stvarnost je ena: vlada in njena kandidatinja, predsednikova žena gospa Cristina Fernández de Kirchner, so prepričljivo zmagali.

Kaotičen začetek.

Upajmo, da nam bo prihodnost mila. A začetek ni bil ravno blag. Volitve same so bile, v večini primerov, pravi kaos. Manjkalo je predsednikov volilnih komisij in v številnih primerih so se volišča odprla uro ali dve po napovedanem roku. Nepraktičnost je potem opravila svoje; manjkalo je volilnic raznih kandidatov (pokradene?) in mnogi smo morali čakati v vrstah nsd pol-drugo uro. Še bolj kaotično je bilo štetje in objava rezultatov. Mnoga volišča so zaprla uro po napovedanem roku, ker je bil v zadnjem hipu naval ljudi. Štetje glasov se je zapletlo, objava pa še bolj.

Umirjeno in vabljivo.

Vendar vlada ni čakala uradnih rezultatov. Na podlagi volilnih anket, in ko uradne številke niso dosegle niti 10 % volilnega imenika, je gospa Cristina že javno nastopila kot „izvoljena predsednica“ in na narod naslovila svoj prvi govor. Vabila je k spravi, govorila o odgovornostih. Obljubila je, da bo še poglobila spremembe, ki so se začele leta 2003. S podporo skoraj 45 odstotkov vseh oddanih glasov se je povzpela na predsedniški prestol in kaže, da ne bo imela težav, saj si je vlada zagotovila lastno večino v poslanski zbornici in jo tudi obdržala v senatu. Čakajo nas torej štiri leta novega demokratičnega absolutizma.

Odvisno, kako gledamo. Pravzaprav je gospa zmagala v prvem krogu zaradi posebnosti argentinske ustave, ki odpiše drugi krog že, če kateri izmed kandidatov preseže 45% (ne 50, kot v vsaki normalni državi), ali če preseže 40, pa se ji noben izmed tekmecev ne približa vsaj za 10%. Tak je sedanj primer: gospa Cristina je prejela omenjenih 44,9 %, Elisa Carrió, ki je pristala na drugem mestu, pa 23%. A če se štejemo drugo, tretje (Lavagna 16,9%) in četrto mesto (Alberto Rodríguez Saá 7,7%), dobimo kar 47,6%, kar zveni nekoliko drugače. Ta posebnost argentinske ustave nam dovoli, da obrnemo zorni kot: gospe ni volilo 55% volivcev.

Razne zanimivosti. Da tudi za vlado ni vse zlato kar se sveti, nam kaže kar nekaj podatkov. Zmaga gospe je prepričljiva, a slo ni na nestabilnem volilnem telesu: ogromne populacije

nižjih slojev s pomanjkljivo izobrazbo. Opozicija, ki jo je to pot najbolj poosebljala Elisa Carrió, je zmagala v obeh največjih mestih: v trimilijonski prestolnici Buenos Aires in v milijonskem Rosariu. Provincia Buenos Aires je prispevala vladni največ glasov, a tudi tukaj nekaj ni šlo, kot bi vlada želela: kandidat za guvernerja Daniel Scioli je prejel 48,1% glasov, a nekaj procentov več kot gospa Cristina. Novi guverner torej lahko trdi, da je prišel na oblast z lastnimi, ne „izposojenimi“ glasovi. A za uspešno vladanje bo odvisen od denarja, ki mu ga bo dodatno prisodila zvezna vlada. Se razumemo? In vlada je bila poražena v treh glavnih mestih: v provincijski prestolnici La Plata, v pristaniški Bahía Blanca in letoviški Mar del Plata. V vseh treh je zmagala povezava gospe Carrió. Vlada je bila poražena tudi v provinci Córdoba. Tukaj se je volivcem v grlu zataknila strategija Kirchnerja ob preteklih guvernerskih volitvah. Maščevalno vzdušje je postavilo na prvo mesto Lavagna in porinilo v ozadje vladno kandidatko. Ta je bila grobo poražena tudi v provinci San Luis, kjer je domači Rodríguez Saá prejel 69%, gospa pa le 12%.

Vlada in opozicija. Cristina Fernández de Kirchner je prva ženska, ki je izvoljena na predsedniško mesto v Argentini (Isabel Perón je predsedništvo „podedovala“). Vsaj v začetku ne bo imela večjih težav. Vladna povezava ima 153 sedežev v poslanski zbornici (23 nad polovico) in 44 v senatu (7 nad polovico). A vprašanje je razmerje s podpredsednikom. Julio Cobos je izgubil v domači provinci (peronist Jaque je premagal njegovega kandidata Biffija) a se je izkazal kot moža, ki ni tiho, kadar ne soglaša. Nasproti vlade pa stoji razbita opozicija, ki je prav na teh volitvah pokazala nemoč skupnega nastopa. Gotovo je bil velik poraženec López Murphy, saj je na prejšnjih predsedniških volitvah dosegel 14%, to pot pa pristal na sedmem mestu s komaj 1,5%. Elisa Carrió je pokazala spretnost v povezovanju. Njen pristop k „ostanku“ radikalov v provinci je bil nadvse uspešen, saj je prekosil strankin aparat (podprli so Lavagna). Z Margarito Stolbizer si sedem let nista izmenjali besede; a ko sta pokopali preteklo spore sta postali močni. Mauricio Macri se ni hotel preveč angažirati in njegovi so bili hudo poraženi. Vodstvo opozicije bo moral deliti z gospo Eliso, s katero se ne moreta videti. Bo zrelost enih in drugih, vlade in opozicije, premagala težave in bo država končno nastopila normalno pot?

SLOVENCİ V ARGENTINI

Obisk Rožmanovega doma

Mladci in mladenke s Pristave si postavimo vsako leto nov cilj. Letos pa smo jih imeli več. Eden od teh je bil storiti nekaj bolj globokega ali važnega kot le zunanje delo.

Voditeljica je imela to srečo, da je spoznala seminarista Paulija Mlinarja in ga povabila, naj pride in nam pove, kako on dela med revnimi ljudmi. Odzval se je in nas tako navdušil, da smo bili takoj pripravljeni tudi mi kaj storiti. Seveda je pa za prvič težko iti delati v „viže“, ker tega nismo duševno in kulturno navajeni. So pa mladci sami odločili, da bo njihovo delo med ostarelimi.

Tako smo se v nedeljo, 31. septembra ob 16. uri zbrali na Pristavi in s pomočjo Andreja, Francija in Sandre, ki so nas zapeljali do zavetišča, obiskali naše rojake v Rožmanovem domu. Spremljali sta nas tudi Karo in Viki, ki imata čut solidarnosti in sta se nam pridružili.

Lep je bil sprejem Diega, ki nas je spremljal v dvorano, kjer so nas ob mizah čakali domovalci.

Seveda, čakali so, da bi jim kaj zapeli, ampak ker nismo pevcı, smo se opravičili in smo se začeli z njimi igrati namizne igre. Malo si predstavljajte, kako je, ko otroku podarite igračo. Tako je bilo tudi tukaj, najprej, da „ne znamo“, potem pa kar korajžno: „človek ne jezi se“,

pobirati palčke, sestavljanke, domine, kocke, pa še in še. Videti bi morali, kakšen živ-žav smo imeli, saj smo bolj uživali mi, ko smo jih gledali, kako se lepo imajo, oni so se pa zabavali. Pri sestavljanki je bila pa lepa priložnost za klepet; pogovarjali so se o Sloveniji, kako je lepa Argentina in o starših in starih starših, saj se vsi med seboj poznajo. Podarili smo jim tudi desetto, spleteno z vrvjo, ki smo jo sami naredili in so jo bili prav veseli.

Seveda zopet se je vrnila prošnja naj kaj zapojemo. Opogumili smo se in jim zapeli kar nekaj pesmic, narodnih in tudi cerkvenih.

Za lon smo pa dobili še darilce, ki so ga za nas pripravili med tednom, pod vodstvom Monike, ki jih obiskuje in se z njimi ukvarja kot prostovoljka.

Tako smo preživeli lepo popoldne, razveselili naše prijatelje in se prepričali, da lahko mladi veliko dobrega naredimo.

Veseli smo prišli domov, prepričani, da imamo še veliko dela pred seboj, da naj nam pri tem dobri Bog pomaga.

Maruča

NAŠA SKUPNOST ŽIVI

V nedeljo, 7. oktobra je bil na **Pristavi mladinski dan**.

V četrtek, 11. oktobra je bil v Slovenski hiši redni **sestanek Zveze slovenskih mater in žena**. Vodila ga je Pavlina Dobovšek. Sledil je razgovor z **novinarjem Tonetom Mizeritom**.

Isti dan zvečer je bila **seja upravnega odbora Zedinjene Slovenije** pod vodstvom predsednica Alenke Godec.

V nedeljo, 14. oktobra je **Naš dom San Justo praznoval 51. obletnico**. Najprej je bila sv. maša za žive in rajne rojake iz okraja. Pel je Mešani pevski zbor San Justo. V Našem domu je sledila dobrodošlica navzočim, nakar sta bili himna in dopoldanska akademija. Sodelovala sta Otroški pevski zbor Balantičeve šole ter Kraljevine zveze mater in žena. Sledil je začetek tekmovanj v odbojki. V spodnjih prostorih Našega doma je bilo skupno kosilo. Popoldne je bil v

zgornjih prostorih kulturni program. Prišel se je s pozdravi, sledil je slavnostni govor dr. Andreja Finka. Potem je bil prikaz na odru Frida Beznika „Revček Andrejček“ v režiji Blaža Mikliča. Zvečer je bila prosta zabava.

V ponedeljek, 15. oktobra je kraljevni **odsek Zveze slovenskih mater in žena na Pristavi** pod vodstvom predsednice Marte Golob vabil na sestanek z **dr. Alenko Rajer Dolinar**, ki je govorila o boleznih v zvezi s srčnim ožiljem.

V sredo, 17. oktobra so rojaki **potovali v San Nicolás**, vodili sta jih **Pavla Škraba** in **Anica Zakrajšek**.

V četrtek, 18. oktobra je **odsek Zveze slovenskih mater in žena iz San Martina** imel redni mesečni sestanek pod vodstvom predsednice Polone Makek. Govorila je **dr. Andreja Praprotnik** o neonatologiji.

V nedeljo, 21. oktobra smo v Argentini praznovali **materinski dan**.

Isti dan so bile **slovenske predsedniške volitve**. Rojaki so se jih udeležili v lepem številu.

Isti dan je na čast mamicam pel v **Našem domu San Justo Mariborski oktet**.

V četrtek, 25. oktobra je bila je bila **seja upravnega sveta Zveze slovenskih mater in žena**.

V petek, 26. oktobra je **Slovenski dom San Martin** priredil - s sodelovanjem državne univerze v San Martinu - kulturni večer. Sodelovala sta **Folklorna skupina Maribor** pod vodstvom **Ani Resnik** ter **pevski zbor San Martin** pod vodstvom **prof. Lučke Kastelic**.

V nedeljo, 28. oktobra so bile v **Argentini državne volitve**.

- - -

Zveza slovenskih mater in žena je tudi letos izdala **božične voščilnice**, ki so na voljo pri krajevnih odborih. Osnutke so podarili naši tukajšnji umetniki.

Priredila D-ova za tiskovni ref. ZS

G. JOŽE RAZMIŠLJA

Vsi sveti in verne duše

(Novembrsko premišljevanje)

Vsi, ki so pri Bogu, so svetniki. So sveti. Poslušali in izvršili so Jezusovo naročilo: hodi za menoj! Nekateri so mučenci, ker so s svojo krvjo izpričali vero v Troedinega Boga. Spet drugi so spoznavalci, ker so s svojim življenjem pričali za Jezusa. Mnogi so cerkveno priznani kot svetniki, drugi še ne in to je večina. Med njimi so tudi slovenski mučenci, katerih število gre na deset tisoče.

Vsi, ki so v nebesih, so nam zgled, ker je pri Bogu mesta za vse in vsi smo dolžni, da vsak svojega zasedemo. Vseh in v vsem jih ne moremo posnemati, a vsi imajo za nas svoje sporočilo.

In to je tista vez, ki obstoja med njimi in nami. Njih pot po solzni dolini ni bila nič lahka. Zato vedo, da je taka tudi ga, da smo še vedno in povsod v solzni dolini. In prav zato tudi prosijo za nas. Najprej je Marija, potem pa vsi, ki so v nebesih. Nanje in na njih pomoč se lahko zanesemo. V dokaz so nam čudeži, ki so se zgodili na njih priprošnjo.

Nismo sami v tej solzni dolini. Z nami so svetniki v nebesih. Z nami so tudi oni v vicah, da ne postavimo Boga na zadnje mesto. Vsi smo ena družina in Bog, kot končni namen, je naš Oče. Nebesa, vice in zemlja. Zveličani ne potrebujejo nobene naše pomoči. So oni, ki za nas prosijo.

Njim v vicah pa pomagajmo z našimi molitvami, žrtvami in pokoro. Oni pa bodo za nas prosili, ko se konča njih očiščenje.

Medsebojno si pomagajmo, da nam bo križ lažji in da ga bomo nosili do konca življenja. Nobenemu ni lahak, s skupnimi močmi pa bo lažji za vse.

To je morda najbolj važno sporočilo in naročilo, ki nam ga dajejo nebesa in oni v vicah. In samo to je pot, po kateri se bomo nekoč vsi srečali v nebesih in bo naše veselje popolno.

Dva lepa praznika

Prav kmalu bo konec leta! Predzadnji mesec - listopad - začenjamo z lepim praznikom vseh svetih; včasih zapovedan. Potem pa spomin vseh mrtvih.

Oba praznika nam sporočata bogato dediščino krščanskih običajev in navad v počastitev svetih že v večnosti pri Bogu, ter prošnje za uboge duše v vicah, ki trpijo v hrepenenju po Njem. „Njihov glas kliče nas vsaki čas - da bi bili zbrani na sodni dan na desni strani“, pravijo stari.

Včasih so se postili pred tem dvodnevjem; potem so molili po cerkvah, trikrat na dan je zvonilo po eno uro s tistimi prazničnimi zvoki in opominjalo na dolžnosti do pokojnih. Gospodinje so napikle majhne hlebčke kruha (vahče, prešce), jih razdelile mimoidočim otrokom ali prosilcem, kot neobičajno miloščino. Vaščani so šli k maši, obiskali božjo njivo in

z mahom, rožami in svečami okrašene grobove. Doma je bila hiša (dnevni prostor) razsvetljena vso noč; v peči je tudi gorelo, da so se domači in sorodniki grelı, ko so se za „vahto“ zbrali. Ovrednotili so davna, hvallevredna izročila.

Tudi danes se po Sloveniji še vedno „dobijo“ za vse svete v domači hiši vsi, če jim le čas dopušča. Obiščejo grobove svojcev in pomolijo ob gorečih lučkah, potem pa posedejo okrog mize pod bogkovim kotom. Gospodinje postrežejo in že steče pogovor - navadno o prejšnjih časih ... Obujajo spomine o pokojnih, z rosnimi očmi, vendar zanimive anekdote in posebnosti, ki so mogoče še tako motile v življenju, se sedaj kar umaknejo, da je družina spravljena v mirnem sožitju z vsemi: tukaj in tam! Dobrodošlo letno srečanje prav za obogatitev družinske kronike! **i.f.**

Slomškova proslava v Balantičevi šoli

Blaženi Anton Martin Slomšek je zavetnik naših šol. Slovencem je utrdil samozavest ter spoštovanje in ljubezen do materinega jezika, do naroda, do narodne zgodovine in kulture ... do slovenske domovine!

Vedno je Slovence navajal k ljubezni do Boga in prave vere. Poštenost, delavnost, dobrotljivost in gostoljubje so bile za Slomška temeljne kreposti. Zato se mu otroci, učitelji, vzgojitelji in kateheti še danes priporočamo. Ne-koč je napisal: „*Pridna šola mora biti trojna: doma začeti, v učilnici napredovati, v cerkvi pa dovrševati*“. Anton Martin Slomšek spada med največje može dosedanje slovenske zgodovine. Od leta 1999, ko ga je papež Janez Pavel II razglasil za blaženega, obhajamo 24. septembra njegov god. Zato smo tudi v Balantičevi šoli praznovali **Slomškovo proslavo**.

Šestega oktobra so se zbrali šolarji z učiteljicami ter družine naših otrok v spodnjih prostorih Našega doma. Marija Zupanc Urbančič, ki je povezovala to srečanje, nam je povedala, da „*ko je Slomšek govoril o vzgoji je dejal, da je to temeljni kamen, na katerem sloni vsa poznejša človeška usoda*“.

S spoštovanjem smo sprejeli slovensko zastavo, ki so jo

spremljali odlikovani učenci: Tomaž Erjavec, Martina Miklič in Katerina Javoršek. Nato smo zapeli slovensko himno. Sledile so bogate besede besede gdč. Bernarde Krajnik.

Nato so nastopili so otroci višjih razredov, izvrstno preoblečeni in maskirani. Pred lepo scenografijo so nam pokazali razne prizorčke.

Najprej so učenci 6. razreda, pod vodstvom gdč. Danice Malovrh, uprizorili *Lakota je najboljši kuhar*. Ostal nam je nauk, da moramo biti hvaležni in veseli s tem kar imamo in ceniti vse, kar dobimo, tudi, če bi včasih želeli kaj več. Lepo so nas presenetili tudi z *Mojco pokrajculjo*, ki nam je zgled velikodušnega srca, ki se zoperstavi laži in sebičnosti.

Otroci 4. in 5. razreda, z učiteljicami go. Ireno Urbančič Poglajen in gdč. Danico Malovrh, so pripravili Stritarjevo pesem *V šoli* in Gregorčičevo *Planinski raj*. Izrazili so veliko ljubezen do slovenskega jezika in do staršev, ki so jim ga nesebično posredovali, ter učiteljem, ki jim pomagajo ohraniti ta zaklad.

7. in 8. razred sta z gdč. Angelco Klanšek in gdč. Ivano Tekavec prikazali *Slomškove nedeljske šole* in njegovo sprejetje pri Bogu v nebesih. Otroci so zaključili predstavo

Revček Andrejček na sanhuškem odru

Za praznovanje svoje 51-letnice so v Našem domu v San Justu izbrali za slavnostni program znano ljudsko igro Revček Andrejček. Odigrali so jo na velikem odru Frida Beznika, režiral pa jo je priznani režiser Blaž Miklič. V njej je nastopala večinoma sanhuška mladina pa tudi nekaj gostov.

Revček Andrejček je stara in uspešna ljudska igra, ki jo je prevedel in priredil za slovenske razmere prof. nemščine Adolf Robida že konec 19. stoletja. Igrali so jo velikokrat po raznih odrih, med njimi tudi na ljubljanskem s klasičnim igralcem Borštnikom na čelu. Gotovo je bila izbira pravilna, saj v živo prikazuje življenje na vasi. V bistvu prikazuje ljubezen in iz nje izvirajoče probleme v vaškem življenju.

Revček Andrejček (ki ga je izdelano zaigral izkušeni Polde Malalan), ubožec in bivši županov hlapec, ni glavna niti važna oseba. Je le nekaj "deus ex machina", ki razreši ljubezenske probleme. Glavna oseba je pravzaprav oče župan Hrstar, (odlično odigral Tone Erjavec) bogat in trdoglav kmet, ki ne spremeni svoje besede. Tipičen primer kmeta gruntarja, ki ne pusti svoje hčerke v zakon s hlapcem Francetom (Ivo Urbančič, ki je dobro izpeljal svojo vlogo), četudi mu prizna vse vrline. Hčerka Marička (dobra, doslej bolj malo poznana igralka Marta Petelin) ga ima rada, a uboga očeta in obljubi, da se ne bo poročila. Za njo gleda še sosed Janezon (preizkušeni igralec Gregor Modic), ki si prizadeva, da spodrine Franceta, če je treba, tudi na nepošten način.

Druga Hrstarjeva hči Ana (ki jo je odlično zaigrala Veronika Marinčič), ki se poročila na sosednjo gostilno, ki ji pa dvori gosposki lovec (Martin Selan). Ana se mu skoraj vda, ko jo prepriča sestra Marička, da gre gospodu le za igrico. Lovec piše Marički zaljubljeno pismo, ki pride Hrstarju v roke in ki ima to za dokaz o Maričkini nepoštenosti. Marička bi skoraj iz sramote skočila v prepad, pa jo pregovori Andrejček, da naj ne stori tega. Hrstar spozna svojo zmoto in končno dovoli

zakon. Zgodba se tako srečno konča.

Igralci so dobro rešili svoje naloge. K poteku igre so pomogli še stranski igralci kot so dekla Špela (Erika Poglajen), Micka Nosanka, občinska reva (Irena Malovrh Godec), hlapec Miha (Dani Zupanc), občinski sluga (Pavel Modic), gostilničar (Andrej Drenik), lovci (Vanči Štrubelj, Marijan Godec) in hlapec (Tone Rovnan). Posebno sta razživila igro občinska reveža Tone Tomažević in Stanko Jelen, ki sta z zvijačo ali krajo skušala dobiti toplo prezimovanje v bolnici ali ječi.

Da je igra zaslužila ime „ljudska“, je režiser postavil na oder vrsto pevcev-lovcev (Marjan Godec, Marko Bregar, Matjaž Čec, Milan Godec, Andrej Grilj, Ivan Malovrh, Gregor Modic,

Lojze Modic, Jože Novak, Tonči Oblak, Aleks Puntar, Andrej Selan, Martin Selan in Dani Zupanc), članov zbora, ki jih je pripravila Andrejka Selan Vombergar. Enako so sodelovali kmetje in kmetice: Marija Požes Bregar, Marija Kocijančič Drenik, Elizabeta Levstik Fekonja, Marjana Grilj, Nadi Bugar Indihar, Bernarda Juhant, Nadja Miklič, Sonja Miklič, Lucijana Oblak, Lučka Oblak Čop, Erika Omahna, Mikaela Omahna, Helena Oblak Ravnik, Marjanka Selan, Saši Smrdelj, Henrik Bregar, Viktor Fekonja, Tomaž Grilj in Lojze

Kržišnik. Svoje so prispevali tudi otroci (Leila Erjavec, Jan Fekonja, Nace Kržišnik, Valerija Oblak, Luka Ravnik, Jana Urbančič, Pavla Urbančič in Katja Urbančič). Sodelovala sta še harmonikarja Franci in Kristjan Janežič ter na orglice Pavel Erjavec.

Seveda je imel pri uspešni izvedbi največ zaslug režiser Blaž Miklič, ki je poskrbel tako za tempo igre, ki ni zastajala, kot za živahnost, kakor pripada ljudski igri. Posebej je seveda treba omeniti sceno, ki jo je mojstrsko izdelal Tone Oblak s sodelavci, kot običajno z veliko skrbjo.

Naj še omenim šepetalki Nežko Lovšin Kržišnik in Angelco Podržaj Miklič ter tehnično osebje: Veronika Malovrh in Mirjam Oblak ter Danica in Veronika Malovrh s pomočnicami ter Marko in Luka Štrubelj, Erik Oblak in Aleks Puntar in Lučka Bergant Uštar.

Iz tega vidimo veliko delo režiserja. Ni lahko obvladati toliko igralcev, za kar mu gre naše priznanje in naša zahvala.

TD

Fotografije: Marko Vombergar

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI...

Štajerska - Ptujška gora

Nad Ptujskim poljem se dviga Ptujška Gora z znano romarsko cerkvijo Matere božje. Ker je ta gora, poleg verskega pomena tudi izstopajoč primer gotske umetnosti in to ne samo na Slovenskem, je prav, da malo več vzemo o tem romarskem kraju. Skrajšano povzamemo iz knjige *Slovenija - Pokrajine in ljudje* (Maja Topole, Založba Mladinska knjiga, 1998).

Gručasto naselje stoji na nekdanji Milostni gori ali na najvišjem delu Savinjskega, ozkega slemenca, ki se od zahoda proti vzhodu razteza med Dravinjo na jugu in

njenim pritokom Polskavo na severu. Strateški položaj na 342 m visoki vzpetini ob prevalu, prek katerega vodi cesta od Ptujke proti Rogatcu, je pripomogel, da je naselje že sredi 15. stoletja dobilo tržne pravice. Danes o tržni funkciji Ptujške Gore ni več sledu, znana pa je zaradi cerkve, posvečene Materi božji Pomočnici, ki je poleg Brezij in Svete Gore nad Solkanom, ena od treh najpomembnejših slovenskih Marijinih božjih poti. ...

Zgodovina cerkve zaradi manjkajočih pisanih virov ni popolnoma jasna. Zgrajena je bila na prelomu iz 14. v 15. stoletje, dokončana pa v dvajsetih letih 15. stoletja. Pripisujejo jo plemičem Walseejcem in Ptujčanom. Postavili naj bi jo zaradi zaobljube oziroma hvaležnosti ob srečni vrnitvi iz bitke pri Nikopolju leta 1396, kjer je bila krščanska vojska v boju s Turki strahovito poražena. Po eni od legend pa naj bi cerkev zgradili na kraju, kjer je po Marijini priprošnji čudežno spregledala slepa hči vurberškega gospoda.

Bogata oprema in številni grbi dokazujejo, da je ptujskogorska cerkev izrazito plemiška ustanova, zasnovana kot rodbinsko svetišče. Po grbih sklepamo, da so pri opremljanju poleg številnih drugih sodelovali tudi Celjski grofje in Stubenbergi. Že kmalu po zgraditvi so sem začeli vpadati Turki. Ker so cerkev večkrat izropali, so jo ljudje obzidali in utrdili s stolpi. Iz tega

obdobja izvira tudi vzporedno ime Črna Gora. Povezano je z legendo, po kateri je Marija gora zagrnila z oblakom, da bi jo obvarovala pred Turki. Izgled protiturškega tabora je Ptujška Gora izgubila v 19. stoletju, ko so obzidje podrli. Ostanki zidu so vidni še danes, ohranjen pa je tudi eden od obrambnih stolpov. ...

Plemiško zaščitništvo odseva v njeni umetnostni odličnosti. Cerkev presega vsa naša druga takrat zgrajena svetišča, saj si niso mogli privoščiti tako izbranih umetnikov in razkošne opreme.

S trške ploščadi se proti cerkvenemu vходу vzpnejo po širokem kamnitem stopnišču, okrašenim z baročnimi kipi. Ob njem stoji eden pri nas redko ohranjenih sramotilnih stebrov iz leta 1855. Zunanjščina cerkve je izredno razgibana; vse strmi navzgor in daje videz lahkotnosti. Stene bogatijo številni okrašeni oporniki ter dvojna, trojna in štiridelna okna z vitkimi delilnimi stebri in bogatimi krogovičji na vrhu. ... V baroku so na južni strani prizidali še Frančiškovo kapelo.

Cerkve je zasnovana kot triladijska dvorana ... Prostor razčlenjujejo vitki slopi, a kljub temu deluje izredno enotno, kar je sicer značilno šele za poznogotsko arhitekturo. Cerkev je namenjena velikim množicam romarjev. Ponaša se z bogato kamnoseško in rezbarsko opremo: z vitkimi snopastimi stebri, obočnimi rebri, različnimi konzolami, t. i. Celjskim oltarjem v obliki baldahina na štirih stebrih, s kamnitimi sediljimi v koru, (sedilja: te besede nisem našel v Slovarju slovenskega jezika - 1985), baročnimi oltarji, pomemb-

nimi gotskimi plastikami in baročno prižnico. Tudi glavni oltar je v baročnem slogu. Pod zavesastim baldahinom s podobo Boga Očeta, obdanega z angeli, je stebriščna arhitektura z veliko reliefno upodobitvijo Marije Zavetnice s plaščem. To je monumentalna kamnita večbarvna plastika, nastala na začetku 15. stoletja. Prikazuje množico 82 klečečih, v molitev zatopljenih oseb, ki jih na levi vodijo predstavniki posvetnih (po grbih sta prepoznavna Bernard III. ptujski in žena Valburga, članica celjske plemiške rodbine), na desni pa cerkvenih oblasti. Če gre tu za portretne upodobitve, je relief v evropskem merilu eden zgodnejših primerkov realističnega kiparstva. Prav ta milostna podoba je osrednji predmet romarskega čašenja. ...

Velik del mojstrovine povezujejo z delavnico praškega mojstra Petra Parlerja, dragoceni kip sv. Jakoba in Rožnovski oltar pa pripisujejo neznanemu velikemu mojstru, izhajajočemu iz pruško-šlezijških šol. V kapeli sv. Križa so šele v tem stoletju odkrili pomembne stenske slikarje, nastale okrog leta 1420. Freske so delo južnotirolske slikarske delavnice.

Ptujška Gora je zakladnica vrhunske gotske umetnosti, in sicer v vseh njenih glavnih zvrstih: arhitekture, kiparstva in slikarstva. V tako popolni obliki jih ne najdemo nikjer drugje v Sloveniji. Umetnostni zgodovinar Marijan Zadnikar je ptujskogorsko svetišče imenoval za visoko pesem slovenske gotike.

Zbral in priredil Franci Markež

NOVICE IZ SLOVENIJE

ODSTOPIJL JE DANILO SLIVNIK

Predsednik uprave Dela je nadzornemu svetu družbe zaradi različnih pogledov na vodenje podjetja podal odstopno izjavo. Slivnik je bil na čelu Dela od 21. januarja 2006, na položaju ga bo nasledil Peter Puhani, sicer trenutno generalni direktor Slovenskih železnic. Slivnik za komentar ni bil dosegljiv.

DEŽ NAGRAD

Silvi Čušin te dni nagrade kar dežujejo v naročje: po nagradah v Portorožu in Mariboru so ji na 56. mednarodnem filmskem festivalu Heidelberg - Mannheim prisodili posebno omembo (Special Mention) mednarodne žirije za vlogo Dore v filmu Estrellita - Pesem za domov režiserja Metoda Pevca.

NOVA DVORANA S 1.800 SEDEŽI

V ljubljanski Mestni hiši so predstavili novi Kolizej, stavbni kompleks s koncertno in operno hišo v središču mesta, kjer danes stoji stari Kolizej. Gre za preoblikovano rešitev nizozemskega projekta, ki je bil leta 2004 izbran na natečaju. Stavbni kompleks bo sestavljen iz treh delov: iz osrednje koncertne in operne hiše s stanovanjskim in poslovnim stolpom z največ 18 etažami, stanovanjske vile na južni strani s petimi etažami ter blagovne hiše na severni strani. Stavbni kompleks ni slab, vendar "ni dovolj dober za Plečnikovo Ljubljano", je povedal Miha Dešman, arhitekt, član izvršnega odbora Društva arhitektov Ljubljana in njegov bivši predsednik ter predsednik upravnega odbora Sklada arhitekta Jožeta Plečnika. Poleg tega so v urbanističnem svetu, ki deluje pri društvu, še vedno prepričani, da pri izbiri projekta niso spoštovali predpisov.

SPET TRIJE OPERATERJI

Mobilni operater Tušmobil je storitve mobilne telefonije začel tržiti 31. oktobra. S tem je slovenski telekomunikacijski trg po lanskem odhodu Vege (WWI) znova dobil tretjega mobilnega operaterja. Tušmobil namreč intenzivno gradi svoje lastno omrežje mobilne telefonije, do njegove izgradnje pa pokrivanje vsega prebivalstva s signalom zagotavlja z gostovanjem pri družbi Mobitel.

UMRL JE REŽISER FRANCI SLAK

V 55. letu starosti je umrl slovenski filmski in televizijski režiser, scenarist, producent in pedagog Franci Slak. Posnel je prek dvajset kratkih, celovečernih in TV filmov (Krizno obdobje, Eva, Butnskala, Hudodelci, Ko zaprem oči in Pesnikov portret z dvojnikom). Posnel je tudi številne dokumentarne televizijske portrete, med njimi Jožeta Pučnika, Marka Pogačnika, Draga Jančarja in Friderika Barage. Leta 1989 je prejel nagrado Prešernovega sklada.

PO SVETU

TURČIJA

Turški vojaki so na goratem območju blizu meje z Irakom obkolili kakih sto kurdskih upornikov. Zaprli naj bi vse poti, po katerih bi se lahko pripadniki Kurdske delavske stranke zatekli v svoja oporišča na severu Iraka, zdaj pa nadaljuje s kopensko in zračno ofenzivo. Ankara se medtem pripravlja na odločilne pogovore z Združenimi državami Amerike o tem, ali jih bodo te podprle pri reševanju zadnje krize.

GAZA

V Izraelu so v nedeljo, 28. oktobra začeli uvajati gospodarske sankcije proti območju Gaze, ki ga od junija nadzoruje palestinsko gibanje Hamas. Jeruzalem je med prvimi ukrepi zmanjšal dobavo goriva namenjenega glavni elektrarni na tem območju in bencina za 87 tisoč litrov na dan. Glavni povod za zmanjševanje električne energije je dal obrambni minister Ehud Barak. Izraelski varnostni kabinet je Gazo septembra razglasil za sovražno ozemlje in tako začel z uvedbo ukrepov zaradi raketiranja izraelskega ozemlja. Hamas je ob tem dejal, da je prekinitev oskrbe vojni zločin nad prebivalci Gaze.

MODRA KARTA

Ministri za zdravje afriških držav so na srečanju v Bruslju opozorili, da mora Evropska unija zagotoviti, da bo projekt modre karte spoštoval etična načela. Projekt, s katerim bodo v povezavo povabili visokokvalificirane delavce iz tretjih držav, lahko postane problem izseljevanja zdravstvenih delavcev, s katerim se mnoge države v razvoju že soočajo. Številni udeleženci srečanja so bili do modre karte kritični in so dejali, da gre za novo obliko kolonizacije in diskriminacije, ki bo težko dobila podporo Juga.

SCHENGENSKA MEJA

Notranji ministri novih držav članic Evropske unije, ki so kandidatke za vstop v schengensko območje, se bodo sestali v Pragi. Pregledali bodo dosedanje delo na portugalskem projektu schengenskega informacijskega sistema. Na dnevnem redu bodo tudi zadnje priprave pred zasедanjem evropskih pravosodnih in notranjih ministrov 6. in 7.

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

PROSLAVA PRAZNIKA KRISTUSA KRALJA

Slovenska kat. akcija v Argentini je kot prejšnja leta tudi letos pripravila lepo proslavo praznika Kristusa Kralja. Bila je v kolegiju Santa Rosa, Bme. Mitre 1655 v Bs. As. V zavodski kapeli je bila najprej maša, med katero je pel pevski zbor Gallus pod vodstvom pevovodje dr. J. Savellija. ...

Po maši so se vsi podali v dvorano ter jo povsem napolnili. Na sporedu je bila uprizoritev drame v treh dejanjih Preiskava od Diega Fabbri-a v prevodu dr. Branka Rozmana. Uprizoritev drame je pripravil Gled. odsek Slov. kult. akcije.

IZREDNA SKUPŠČINA NA PRISTAVI

Gospodarski odbor za upravo Pristave je v imenu „Gospodarske družbe EDIN v ustanavljanju“ sklical skupščino delničarjev Pristave v soboto dne 12. oktobra t. l. ob pol štirih popoldne. Občni zbor, katerega so se udeležili lastniki 337 delnic bodisi osebno ali s pooblastili, je vodil ing. Albin Mozetič. ... V ta namen je predlagal ustanovitev Slovenskega kluba, ki naj prevzame vodstvo Pristave. ...

Pri volitvah upravnega odbora Slovenskega kluba je bil z veliko večino izvoljen za predsednika Janez Kralj, v upravni odbor pa naslednji: Milan Magister, Jože Prijatelj, Marko Kremžar, Ivan Klemenčič, Marijan Šušteršič in Vera Kokalj. V upravni odbor pridejo še zastopniki Društva Slovencev, Slovenske fantovske zveze, Slovenske dekliške organizacije in Kegljacev. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Simon Rajer, Emil Cof in Avgust Čop, st. Člani razsodišča so pa dr. Jože Dobovšek, Lovre Jan in Jože Poznič.

SAN JUSTO

Moronski škof Raspanti med Slovenci

V nedeljo 20 t. m. je bil zopet za Slovence v San Justo in tudi za druge, ki so se udeležili tamošnjih prireditvev lep in pomemben dan, ki bo ostal vsakemu v lepem spominu. Med Slovence je ta dan prišel prvi moronski škof monsignor dr. Migel Raspanti. Ob 8. uri je bila v župni cerkvi sv. maša, katero je škof daroval za Slovence. ...

Po končani sv. maši so se vsi Slovenci podali v Slovenski Dom. Kmalu nato je prišel tudi škof v spremstvu svojega tajnika ter g. Mernika. Vsi odbor-niki so škofa sprejeli pred vrati, nakar so se skupno podali na lepo okrašeno ter na novo tlakovano dvorišče. ...

Jh.M.

MENDOZA

Mladinski dan

Ob obilni udeležbi rojakov, kakršne že dolgo ni bilo na naših prireditvah, se je v Mendози dne 22. septembra vršil mladinski dan. ... Prireditvev se je začela ob 18. uri. Trije fantje so slovesno prižgali baklo. Za uvod je govoril predsednik SFZ Janez Štrin. Nakazal je naloge in cilje, ki jih mora imeti slov. mladina pri oblikovanju samega sebe. Zdrav duh v zdravem telesu. ...

Svobodna Slovenija, 31. oktobra 1957 - št. 43

decembra. Ti naj bi ob izpolnjenih pogojih sprejeli sklep o ukinitvi nadzora na notranjih mejah povezave.

PRODI

Italijanski premier Romano Prodi je 28. oktobra v Milanu odprl ustanovno zasedanje skupščine Demokratke stranke, nedavno ustanovljenega gibanja, ki združuje stranke italijanske leve sredine. V nagovoru je Prodi dejal, da je Demokratska stranka rezultat resnične demokratične revolucije, ki lahko v Italiji omogoči nastanek modernega bipolarnega političnega sistema. Za sekretarja nove stranke pa bodo najverjetneje potrdili rimskega župana Walterja Veltronija.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Miserit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alenka Godec** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** **Za Društvo ZS:** Alenka Jenko Godec / **Urednik:** Tone Miserit **Sodelovali so še:** Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Franci Markež, Jože Horn, Lučka Bergant, Maruša Čeč, Pavlina Dobovšek, Irena Fajdiga in Marko Vombergar.

Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

RESUMEN DE ESTA EDICION

RECORDAR LA HISTORIA

El pasado domingo se celebró en Koper el 16º aniversario de la salida del último soldado del ejército yugoslavo del puerto de dicha ciudad, junto con los 50 años de Luka Koper. Por estos aniversarios se descubrió un monumento a la independencia (obra del escultor Janez Lenassi). La salida del último soldado significó el final del proceso para lograr la independencia eslovena. La recta final se inició con un plebiscito en 1990 y en su recorrido por lograr un nuevo país, atravesó también diez días de guerra. El camino para la libertad no fue sencillo y este monumento recordará la medianoche del 25 de octubre de 1991 cuando el último soldado yugoslavo abandonó el suelo esloveno. (Pág. 1)

IMPRESIONES

Nuestro corresponsal en Eslovenia tuvo entre manos un artículo publicado en el diario madrileño ABC que "Con el permiso del señor Plecnik", describe la ciudad de Ljubljana. En el primer párrafo ya señalaba la particularidad de esta ciudad capital: estar impregnada por la obra de un solo arquitecto. Esto ocurre en Brasilia con Niemeyer, en Barcelona con Gaudi y en Ljubljana con Plecnik, aunque en mayor medida. Plecnik no sólo trabajó la arquitectura del lugar sino que le dio a la ciudad el tinte moderno, el alma mediterránea y la tenacidad del carácter eslavo. Pareció como si le hubieran entregado las llaves de la ciudad... A pesar de ello, por muchos años no fue reconocido en su tierra. Entre sus obras en Ljubljana se puede contar: desde el Castillo hasta el edificio de la Biblioteca Nacional y Universitaria; la plaza del Congreso, el estadio de las Águilas, el cementerio de Sele, los tres puentes (tromostovje) del río Ljubljanica, el mercado, y otras maravillas. Las ciudades de Viena y Praga también poseen obras arquitectónicas del gran Jože Plečnik. Los extranjeros valoran la república de Eslovenia, sus paisajes, su gente... ¿Los eslovenos, sabemos qué/ a quiénes tenemos? A veces si, a veces lo olvidamos y otras tantas lo pasamos por alto. (Pág. 2)

AL PATRONO EN SU DÍA

Los alumnos del curso de idioma esloveno "Balantičeva šola" de San Justo conmemoraron el onomástico del beato obispo Anton Martin Slomšek, patrono de nuestros cursos eslovenos en la Argentina. Slomšek fue un ejemplo en el amor a Dios. Además, demostró y forjó en los eslovenos el respeto y el amor hacia la lengua materna, la nación de origen. Los chicos de los grados superiores estuvieron a cargo de los números. Pusieron en escena cuentos, representaron un día en clase, recitaron poesías,... Todos los presentes disfrutaron de las escenas y de las actuaciones de los chicos. ¡Continúen así! (Pág. 3)

ALEGRAR AL PRÓJIMO

El grupo de adolescentes del centro de Pristava año a año establecen nuevas metas a cumplir. Esta vez, el seminarista Paulo Mlinar les contó su forma de trabajar entre los más necesitados. La charla fue el puntapié para pensar qué podían hacer. Decidieron visitar el hogar de ancianos Rožmanov dom, para alegrar a los residentes. El grupo trajo varios juegos de mesa y poco a poco comenzaron a jugar. La alegría y las anécdotas prevalecieron. El grupo les regaló una décima del rosario, realizada por ellos. Los residentes también les regalaron la manualidad que prepararon durante la semana. Los chicos volvieron a sus casas, seguros de haber invertido muy bien su tiempo. (Pág. 3)

NAŠ DOM

Para los 51 años del centro Naš dom de San Justo se presentó en escena una obra popular titulada Revček Andrejček que muestra la vida en un pueblo y como el amor, en aquellos tiempos, traía consigo problemas en la vida de los pueblerinos. Bajo la dirección de Blaž Miklič, se desarrolló la historia, enmarcada por la escenografía a cargo de Tone Oblak. (Pág. 3)

Correo Argentino Suc. 7

FRANQUEO PAGADO
Cuenta Nº 7211

R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618

Dis. 2089

de Lucia Bogataj

H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo

Tel. 4441-1264 / 1265

Počitniški dom „Dr. Rudolf Hanželič“ sporoča, da je gostom na razpologu vse leto. Tel.: 03548-494046; Mobitel (011) 15-6152-9978; e-mail: hoteldecampo@yahoo.com.ar

ZDRAVNIKI
Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog, Nevropsihiater. Konzultorij v **Ramos Mejiji**, Tabladi in **Belgrano**. Ordinira ob **ponedeljkih** in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14 ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na **15-6942-7574**.

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapušćinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com
Dr. Marjana Poznič — Odvetnica — Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 — Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@fibertel.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 30. oktobra 2007	
1 EVRO	239,6 SIT
1 EVRO	1,44 US dolar
1 EVRO	1,38 KAD dolar
1 EVRO	4,65 ARG peso

Poravnajte dolgove
kupite knjige, zastave, značke
in še marsikaj
NA SLOVENSKEM DNEVU

Ob priložnosti Slovenskega dne na Pristavi v Castelarju, bo Zedinjena Slovenija imela svojo stojnico. Tam boste lahko poravnali zaostalo naročnino Svobodne Slovenije, društveno članarino, nabavili lepe in zanimive nalepke, značke in ključavnice, ali pa kupili razne knjige naše založbe in iz Slovenije. Na razpolago bo tudi Zgodovinski zbornik - vrhunsko delo naše emigracije.

Društvo Zedinjena Slovenija

OBVESTILA

SOBOTA, 3. novembra:
Srečanje sošolcev in prijateljev Helene Arnež in Sreča Gaserja v Slovenski hiši ob 10. uri. Po sv. maši prijateljsko srečanje.
Koncert godalnega kvarteta Tartini, ob 20.30 v Slomškovem domu.
NEDELJA, 4. novembra:
Zvezni Mladinski dan v Našem domu v San Justu.
ČETRTEK, 8. novembra:
Sestanek Z.S.M.Ž. Ob 17. uri v Slovenski hiši, bo razgovor z dr. Alenko Rajer Dolinar o sladkorni bolezni.
SOBOTA, 10 novembra:
Predavanje dr. Jožeta Dobovška za akademike v Slovenski hiši ob 20. uri.
NEDELJA, 11. novembra:
40. obletnica na Pristavi in SLOVENSKI DAN.
ČETRTEK, 15. novembra:
Sestanek Z.S.M.Ž. iz San Martina ob 16 uri. Govoril bo arh. Jure Vombergar o 60-letnici začetka prihajanja slovenskih beguncev v Argentino.
SOBOTA, 17. novembra:
Zaključna prireditev srednješolskega tečaja RMB, v Slovenski hiši.
NEDELJA, 25. novembra:
Nedelja Kristusa Kralja. Sveta birma slovenskih otrok.

52. SLOVENSKI DAN

„Kjer rod je moj, kjer sin je tvoj, tam si, Slovenija“

OB 40. OBLETNICI DRUŠTVA SLOVENSKA PRISTAVA

11.00: Zbiranje gostov
11.15: Dviganje zastav
11.30: Sveta maša
12.30: Akademija ob obletnici doma
13.00: Kosilo
17.00: Kulturni program: pozdravi, govor in uprizoritev igre „Matura“, v režiji Dominika Oblaka.

Nakaznice za kosilo samo v predprodaji pri 4627-4935 (druž. Kenda).

Vsi prisrčno vabljeni!

NEDELJA, 11. NOVEMBRA 2007 - REPUBLICA DE ESLOVENIA 1851 - CASTELAR - BUENOS AIRES

Izšla je knjiga

France Pernišek
Moj begunski dnevnik
1945-1949
Priredil dr. Janez Arnež

Cena \$ 50.- ali 15.- USD
Na razpolago v Dušnopastirski pisarni

Zveza slovenskih mater in žena sporoča,
da ima na razpolago ponatis
kuharske knjige ge. Mire Eckerjeve

URADNE URE

Pisarna Zedinjene Slovenije, ter uredništvo in uprava Svobodne Slovenije uradujejo od ponedeljka do petka, od 10. do 19. ure. **Prosimo, da ta urnik upoštevate!**

DAROVALI SO

Zveza slovenskih mater in žena se toplo zahvaljuje vsem, ki so darovali v njen dobrodelni sklad: Ciril Markež, Bariloche, 150.- pesov namesto cvetja na grob Jani Hirschegger Rode; Bibiana in Jože Rus, ZDA, 200.- dolarjev v spomin na prijatelje; ga. Pavlina Dobovšek 100.- pesov, v spomin dr. Massotta. **Bog stotero povrni!**

OSEBNE NOVICE

Smrt
V Lincolnu (Prov. Buenos Airesa) je umrla ga. **Cristina Duh roj. Conde** (62). Naj počiva v miru!

Otroška počitniška kolonija

Zedinjena Slovenija bo tudi letos organizirala šolsko kolonijo in sicer na sledeč način:
Za otroke 6., 7. in 8. razreda, od 2. do 11. januarja 2008, v počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v kordobskih hribih.
Za šolarje 3., 4. in 5. razreda pa od 12. do 16. januarja, v Tandilu.
Obe koloniji bo vodil **prof. Jure Urbančič**.
Starše vabimo, naj že sedaj predvidevajo vpis otrok v to lepo dejavnost. Podrobnosti prihodnjič.

Društvo Zedinjena Slovenija

55 SKUPNI MLADINSKI DAN
4. NOVEMBRA

V NAŠEM DOMU
8.00 Sv. maša
9.15 Dviganje zastav
9.30 Začetek tekmovanj
19.00 Kulturni program
Prosta zabava

Hipolito Yrigoyen 2756 / San Justo

SLOVENCİ IN ŠPORT

ČIGAVE SO SKAKALNICE?

Spor o planiških skakalnicah, o njihovem lastništvu in upravljanju še vedno ni zaključen. Na kranjskem okrožnem sodišču se je začelo sojenje v zvezi s tožbo Športnega društva Planica proti občini Kranjska Gora. Društvo namreč od občine zahteva lastništvo treh občinskih parcel na doskočišču planiške velikanke in objekta Kavka, ki naj bi jih občina društvu obljubila že pred leti.

4 + 4 + 1

Med dobitnike odličij so se na četrth svetovnih vojaških igrah v indijskem Hyderabadu vpisali še judoistki. Uspešni sta bili judoistki, saj je Lucija Polavder (nad 78 kg) zmagala, Raša Sraka (do 78 kg) pa je osvojila bron. Tako je reprezentanca Slovenske vojske (SV), ki je na igrah sodelovala s 35 športniki, letošnje tekmovanje končala z devetimi odličji; osvojila je štiri zlate, štiri srebrne in bronasto odličje.

LISJAK BO ŠE DIRKAL

“Puščavski lisjak”, Miran Stanovnik, ima zagotovljen nastop na reliju Dakar tudi v naslednjih sezonah. Najizkušenejši slovenski dirkač na tem tradicionalnem reliju je podpisal štiriletno pokroviteljsko pogodbo s ponudnikom telekomunikacijskih, internetnih in medijskih storitev T-2, ki mu bo omogočila nastop na dirkah. “Če ne bo poškodb, bom na Dakaru nastopil tudi v naslednjih štirih sezonah,” je po podpisu dejal Stanovnik, zadovoljen, ker se bo lahko dobro pripravil na reli, saj je v preteklih letih precej časa porabil prav za nabiranje financ.

DOBRI REZULTATI SOLO JADRALCEV

Slovenski jadralec Kristian Hajnšek je prečkal ciljno črto regate Transat 6.50, v drugi etapi pa je osvojil osmo mesto. Hajnškov skupni čas na 4200 morskih milj dolgi regati za solo jadrance na 6,5 metrskih jadrnicah od francoskega La Rochella do brazilskega mesta Slavador de Bahia, z vmesnim postankom v Funchalu na Madeiri, je 24 dni, 20 ur, 41 minut in 55 sekund.

Vabilo veleposlaništva Republike Slovenije

Konec oktobra in v začetku novembra se v organizaciji „Mozarteum Argentino“ na turneji po Argentini mudi **Godalni kvartet Tartini**.
Gre za reprezentativen slovenski komorni ansambel, ki ima že več let vlogo ambasadorja slovenske kulture na domačih in tujih koncertnih odrih.
Za svoje umetniške dosežke so člani kvarteta Tartini leta 2001 prejeli nagrado Prešernovega sklada, ki velja za najvišje državno priznanje na področju kulture.
Godalni kvartet Tartini bo v sklopu argentinske turnee nastopil v Salti, Jujuju, Rosariu, Tandilu in Buenos Airesu.
Slovenski skupnosti v Argentini se bo Kvartet Tartini predstavil s posebnim koncertom, ki bo potekal to soboto, 3. novembra ob 20 uri v dvorani Slomškovega doma, Castelli 28, Ramos Mejía.
Program vsebuje dela treh mojstrov: Lipovšek, Turina in Smetana.
Vabljeni vsi ljubitelji vrhunske klasične glasbe. Vstopnina je brezplačna.